TUULA MAI

SALMELA

Katajanokka kello kymmenen

SAGA
EGMONT

Tuula Mai Salmela

Katajanokka kello kymmenen

Saga Egmont

Katajanokka kello kymmenen

Cover image: Midjourney & Unsplash

Cover design: Emma Björklund
Copyright © 2004, 2026 Tuula Mai Salmela ja Saga Egmont

Kaikki oikeudet pidätetään.

ISBN: 9788727358512

1. POD-painos

Tätä teosta tai sen osia ei saa kopioida tai jakaa ilman oikeudenomistajan lupaa. Teoksen käyttö tekoälyn kouluttamiseen tai tekstin- ja tiedonlouhintaan on kielletty ilman oikeudenomistajan lupaa.

www.sagaegmont.com/finland
Saga Egmont kuuluu Egmont-konserniin, jonka omistaa Egmont-säätiö. Säätiö tukee haavoittuvassa asemassa olevia lapsia ja nuoria.

Vognmagergade 11, 2, 1120 København K, Denmark

s. 38 runo on Leena Krohnin kokoelmasta *Sydänpuu*.

1

Murtajat lepäsivät sohjoisessa satama-altaassa uskollisesti pareittain, keltaiset keltaisten ja siniharmaat siniharmaiden vieressä – kuten aina. Vaikka niitä katsoi korkealta, ne eivät kutistuneet.

Nainen nojasi Laivastokadun kattohuoneiston lasiseinään ja tuijotti.

– Urho, Sisu, Kontio, Apu on Varma, hän hoki vanhaa lastenlorua yhä uudelleen.

– Tule pois! Käheä ääni naisen takaa jaksoi tolkuttaa. Naista yritettiin vetää käsivarresta taaksepäin.

Nainen painoi otsansa tiiviimmin höyrystyvää ikkunaa vasten. Hän käänsi päätään sen verran että näki silmänurkastaan ruumiin. Se lojui yhä sikiöasennossa kasvihuoneen lattialla. Kasvihuoneen ja olohuoneen välinen verho roikkui puoliksi pois pidikkeistään ja kaartui pitkänä samettilaahuksena ruumiin ylle. Käsivarsi oli vääntynyt luonnottomaan asentoon, sillä se oli jäänyt puristamaan verhon kulmaa. Kiiltävänmustat hiukset olivat lennähtäneet viuhkaksi kasvoille, hiuksissa pilkotti valkoisia te-

rälehtiä ja oksennuksen tahrimassa silkkiaamutakissa liiskaantuneita kukkia, juurimukuloiden kappaleita ja multaa.

Rikoskomisario Kalle Sjöberg oli kumartunut ruumiin viereen. Mies nousi seisomaan ja silmäili otsa kurtussa lasiseinää. Ohueen villamekkoon pukeutuneen nuoren naisen siluetti toi mieleen tuulilasiin heittäytyneen perhosen.

– Sinä siellä! Elina, mies nyökäytti päätään tumman tytön suuntaan, joka oli valunut istumaan olohuoneen takaseinää vasten.

– Sinähän se olit, sinä teit ilmoituksen, vai mitä?

Mustista meikeistään ja nahka-asustaan huolimatta tyttö näytti liikuttavan nuorelta. Risaisiksi leikatut hiukset ja hämmentynyt ilme vahvistivat vaikutelmaa.

Tyttö alkoi räpytellä silmiään ja jauhaa kiivaasti purukumia.

– Emilii. Emilii. Lausutaan samalla tavalla kuin kirjoitetaan.

Tytön käheä ääni ei tuntunut sopivan yhteen siloisen olemuksen kanssa.

– Joo. Minä se olin. Soitin poliisille.

– Kuka tuo ikkunaprinsessa sitten on ja mitä hän täällä tekee?

– Maana Santanen. Asuu Katajanokankadulla. Mä kutsuin Maanan tänne heti kun… kun mä löysin Mirvan.

Sjöberg riisui muovihansikkaansa, tarkasteli pitkään käsiään ja virnisti sitten. – Ai se Santanen?

– Just se, Emilii sanoi. – Maana Santanen ohjaa mun gradua, ja sen lisäksi –

– Hän seisoo pahasti valon edessä, mies keskeytti tytön selostuksen. – Vie hänet kauemmaksi ja katso perään! Taitaa olla shokissa. Ambulanssimiehet ehtivät varmaan silmäillä häntäkin jossain vaiheessa.

– ”Vie kauemmaksi!” tytön ääni särähti. – Hemmetti miten? – Maana! tyttö huudahti, kun huomasi että tämä oli kääntynyt jo puolittain huoneeseen päin.

Kun Maana oli nähnyt ruumiin ensimmäisen kerran, kaikki oli alkanut kellua. Hän liikautti varovasti jalkaansa. Koron alla risahteli valkoinen perhoskämmekkä. Murskattuja kasveja lojui kaikkialla. Kasvit oli kiskottu väkivalloin ruukuistaan, kukat irrotettu varsistaan ja paiskottu pitkin huoneistoa. Pitkin olohuoneen parkettia lojui terälehtiä ja murtuneita kukkia kuin riehaantuneiden juhlijoiden ympärilleen viskelemiä konvehteja.

Maana veti keuhkonsa täyteen ilmaa ja kiinnitti jälleen katseensa satamaan. Sateen raidoittamien lasiseinien takana lainehti helmikuinen meri. Yksittäisiä jäälauttoja, Korkeasaaren kallioiden kupeeseen iskostunutta jäätä; kylmää, liukasta, märkää. Märkää jäätä. Märkää lasia.

– Akvaario, hän kuiskasi. – Akvaario… ansari… ansa.

Samassa häntä tartuttiin olkapäistä. Kädet käänsivät hänet ympäri, takaisin huoneeseen päin. Hänen edessään seisoi mies, jolla oli tumma tukka sivujakauksella. Miehellä oli kiinteä katse. – Irikset kuin pensasmustikat, iriksissä valosuihkuja ja kipinöitä, Maana ajatteli.

– Maana Santanen? Miehen ääni oli matala, hiekkaisen rahiseva, pehmeä. Sano nyt, sano minulle, Maana hoki ajatuksissaan: sano, että kaikki on vain silmänlumetta. Hän avasi suunsa. Huulet olivat kuivat ja kiinni liimautuneet.

– Ei voi olla, Maana kähisi.

Mies kumartui lähelle paremmin kuullakseen, tuoksui männynhavulle. Nahkatakkikin tuoksui, nitisi kuivasti miehen liikahtaessa. Nahkatakki, sininen ja harmaa.

– Ei ole näin, Maana yritti porautua silmillään miehen pupilleihin. – Tietysti hän elää. – Eilenkin –

Mies katsoi tuikeasti, puristi molemmin käsin käsivarsista niin että teki kipeää. Maana sulki silmänsä ja painautui huokaisten nahkatakin uumeniin.

Kontio. Siniharmaa laiva.

Mies antoi hänen olla. Irroitti sitten varovasti, rykäisi ja käänsi päätään oikealle.

– Emilii!

Tyttö, jonka olemassaolon Maana oli unohtanut, aineellistui taka-alalta ja tarttui vuorostaan Maanaa käsivarresta. Maana ravisteli käden pois mitään ajattelematta, mutta tyttö piti tiiviisti otteensa ja haki katsellaan miehestä tukea.

– Ette kai ehtineet koskea mihinkään? Sjöberg tarkisti vielä.

Emilii puisteli päätään ja ryhtyi luotsaamaan Maanaa ovelle päin. Vasta nyt Maana huomasi, että huoneistossa oli muitakin. Miehiä, joiden joukossa oli pari virka-asuista poliisia, useimmat pukeutuneet nahkatakkeihin ja tummiin housuihin. Hän katsoi taakseen. Pari etsivää oli ehtinyt kumartua vainajan puoleen. Heilläkin oli muovikäsineet ja he osoittelivat jotain toisilleen. Kaljuksi ajeltu vanhempi mies puhui vaimealla äänellä pieneen nauhuriin. Salamavalojen välähtely vihloi silmiä.

– Mennään, Emilii liikehti kärsimättömästi.

Ulko-ovella he olivat törmätä kahteen hintelään, sänkileukaiseen nuorukaiseen, joista toinen kantoi paareja. Miksi ne ovat aina tuon näköisiä? Maana ajatteli. Tai mistä minä tiedän.

Porraskäytävässä haisi ummehtuneelta ja lattiavahalta. Maana vajosi ylimmälle rappuselle. Otsasuonissa sykki. Piukat nahkahousut natisivat, kun Emilii istuutui hänen viereensä. Tyttö katsoi häntä oudoksuen.

– Miten sä noin? Sinä? En olis kuvitellut – en olisi pyytänytkään sua tänne, jos olisin tiennyt.

He istuivat pitkään hiljaa ja kuuntelivat oven takaa kantautuvia ääniä. Emilii rapisteli taskussaan, pisti uuden purukumin suuhunsa ja alkoi jauhaa sitä.

Porrastasanteella ojenteli hohtavassa kupariastiassa iso sellovііkuna. Maanasta tuntui hyvältä lepuuttaa silmiä sen tummanvihreissä lehdissä. Mutta ruukussa multa lohkeili kuivuuttaan, lehdet olivat laskeutuneet alaviistoon kuin nippu uupuneiden lepakoiden siipiä.

Ovi rämähti auki, ja ambulanssimiehet kolistelivat paareineen ohi. Maana katsoi muualle. Äkkiä kaikki voima pakeni hänestä. Hän niiskahti.

– Ettehän te piru vieköön edes tunteneet kunnolla! Emilii huudahti. – Ethän sä tavannut Mirvan kuin pari kertaa!

– Et sinä voi kuvitella, Maana sanoi tukahtuneesti.

Emilii tunki suuhunsa uuden purukumin. Hän mietti hetken ja poimi sitten käteensä Maanan velton käden ja annosteli siihen kaksi purukumityynyä. Maana sujautti ne suuhunsa. Ne maistuivat pistävänmakealle salmiakille. Piristivät, vaikka maku haihtui pian. Maana pureskeli mekaanisesti, nojasi kuumottavaa päätään käsiinsä. Hän oli tuntenut Emiliin ja Mirvan vasta muutamia päiviä ja nyt hän istui täällä. Hän yritti vähä vähältä päästä tukevalle maaperälle, vaikka tunsi vielä ajelehtivansa sumuisella ulapalla vailla suuntaa.

– Orkideat, hän mutisi sitten. – Orkideat ja orkideoiden nimikkouhrit. Päivä laitoksella – talven ensimmäinen aurinkoinen päivä – jolloin hän oli antanut opiskelijoille tehtäväksi piirtää pistiäisen parittelun kämmekän kanssa.

2

Kolmisenkymmentä tuolia kirskahti lattiaa vasten. Eturivissä istuvat kallistuivat vaistomaisesti tuoleineen taaksepäin, joku alkoi hysteerisesti kikattaa. Maahan pudonnut pullo vieri kolisten salin poikki.

Kasvitieteen laitoksen tuore assistentti Maana Santanen kohtasi opiskelijoiden auki rävähtäneet silmät. Hän kääntyi diaprojektorin säädin kädessään katsomaan takaseinälle heijastettua kuvaa ja hätkähti itsekin.

Puoli seinää täyttävä hyönteinen kipristeli valmiina ponnahtamaan katsojan kasvoille. Nivelikkäät jalat venkoilivat kiukkuisina väkäsinä kitiiniruumiin molemmin puolin. Valtavissa verkkosilmissä törrötti siitepölymyhkyjä. Jokainen otuksen nysty, karva ja kynsi erottui ja teki kuvasta erityisen elävän.

Suurennettu kärsäkäs oli eksynyt diakoteloon muun luentomateriaalin sekaan. Hetken Maana ja opiskelijat tuijottivat toisiaan hölmistyneinä kunnes joku naurahti, ja kaikki rentoutuivat.

– Alkeellista tekniikkaa, Maana selvitteli kurkkuaan tietäen

hyvin, että olisi saanut käyttöönsä laitoksen kannettavan tietokoneen ja sen ruudulta heijastettua taustalle laadukkaat ja tarkkarajaiset kuvat. Se vain olisi vaatinut paljon enemmän työtunteja samalla palkalla. Ja enemmän motivaatiota.

Opiskelijat hymyilivät leveästi ja ottivat rennompia asentoja. Viihtymisessä ei näyttänyt olevan valittamista.

Maana poimi lokerosta pari seuraavaa diaa ja tirkisteli niitä lamppua vasten ennen kuin asetti diaprojektoriin maariankämmekän edessä räpistelevän perhosen kuvan.

–Tässä tikakontin kukkaan tuleva mehiläinen putoaa huulen sisään. Matkallaan se painaa heteitä ja saa siitepölyä mukaansa.

– Väärä teksti, joku kailotti.

– Näinhän onkin, Maana huomasi ja veti dian pois lokerosta. – Tai sama se, hän sujautti kuvan takaisin. – Näette periaatteen. On kämmeköitä, jotka tarvitsevat hyönteispölytystä. Pelkästään Euroopassa on 50 orholajia, joilla on omat erityiset nimikkouhrinsa, joiden pettämiseen laji on erikoistunut. Tässä kuvassa – hetkinen – kaskaspistiäisen koiras tekee paritteluliikkeitä kimalaisorhon kukassa. – Piirtäkää!

Puhuessaan hän siirtyi ikkunan ääreen. Teki mieli avata parvekkeen ovi ja astua ulos hengittämään talvenraikasta ulkoilmaa. Onneksi kurssisalin ikkunat olivat kasvihuoneille päin. Aamupäiviin tuli lisää mielenkiintoa, kun saattoi välillä seurata Kaisaniemen kasvihuoneiden remonttia. Talot olivat kyyhöttäneet telineiden peitossa liian pitkään, vaikka kupolisali oli jo saanut ylleen uuden valurautarungon, puitteet oli maalattu raikkaan valkoisiksi ja puuosatkin kuulemma uusittu. Haurastuneiden lasien tilalle asennettiin parhaillaan uusia ruutuja ja lämpölaseja. Kukaan ei vielä osannut sanoa, milloin kasvihuoneet olisivat taas opetuskäytössä.

Rähjäinen päivä olisi ollut omiaan retkeen valossa kylpeviin kasvihuoneisiin kukkivia orkideoita katsomaan. Nyt ne, niin kuin kaikki muutkin 1500 kasvilajia, oli raahattu pois. Hän oli ollut itsekin mukana irrottelemassa seinäköynnöksiä ja sitomassa tukia hentoihin mimosapuihin. Vaikka muutto oli hyvin suunniteltu, niin silti joku ulkopuolinen oli ehtinyt varastaa meskaliinikaktukset ja monta harvinaista orkideaa. Jos hän olisi sen arvannut, hän olisi raahannut dendrot ja lumikuningattaret kurssisalin ikkunoille. Kyllä ne muutaman viikon olisivat kestäneet.

Maana kääntyi katselemaan ahkerasti piirtäviä oppilaitaan. Takaseinän kellon viisarit nytkähtivät tahmeasti eteenpäin. Jäljellä oli vielä vartti. Ettei valmisteltu materiaali vain lopu kesken? Improvisointi oli vihonviimeistä hommaa. Oli hänellä ollut sellaisiakin luentoja, jolloin hän innostui aiheesta niin, että aika ylittyi. Sen huomasi ensimmäisten opiskelijoiden luikkiessa niska kyyryssä ulos. Viikin ja Arabian laitoksille oli matkaa, ja jossain välissä opiskelijoiden piti ehtiä kahville ja soppajonoon.

Tutkijan ura kasvitieteen laitoksella ei ollut ruusuilla tanssimista. Hän oli tähän saakka hoitanut vain sijaisuuksia. Tarjolla oli määräaikaisuuksia ja epävarmuutta, taistelua paikoista käytiin hampaat irvessä.

Hän käveli verkkaisesti salin takaosaan, jossa vain haukoteltiin ja supistiin. Takariviin asettuivat tunnetusti vastarannan kiisket ja krapulaiset. Opiskelijoiden kiinnostus oli suorassa korrelaatiossa fyysiseen etäisyyteen opettajasta. Niin oli aina ollut ja tuli olemaan. Osa oppilaista karsiutui pois ensimmäisten lukukausien aikana, osa jatkoi kehnoin arvosanoin tai hakeutui suosiolla johonkin toiseen tiedekuntaan.

Viis takarivistä. Muut ikuistivat tunnollisesti lehtiöihinsä orhon ja pistiäisen ilmavan parittelun.

Saadakseen vaihtelua tunteihin Maana oli alkanut piirrättää oppilaillaan ja piirsi itsekin kukintojen, mukuloiden ja ilmajuurien poikkileikkauskuvioita kuoppaiselle taululle niin että liitu vinkui. Tapa oli periytynyt lukioaikaiselta bilsan opettajalta. Miksi ihmeessä kaiken pitäisi olla niin hiton nopeaa ja elektronista? Hartaan ja perinpohjaisen piirustamisen aikana opettaja saattoi voittaa aikaa, saada filosofisia oivalluksia, etäisyyttä omiin huoliinsa tai vain nauttia esteettisestä elämyksestä. Tämän hän oli ilmaissut opiskelijoillekin ensimmäistä syytä lukuun ottamatta.

Hän kohtasi eturivissä istuvan nuoren naisen kajalilla terästetyn katseen. Tämä näytti seuraavan silmät loistaen hänen jokaista liikettään. Vanhanaikaista opettajan palvontaa. Tytön hapsuiseksi riivitty musta tukka ja maidonvalkoinen iho toivat mieleen jonkun ranskalaisen näyttelijättären. Fanny Ardant? Nuori Fanny Ardant sadistisen parturin jäljiltä?

Katse vaivasi. Se kertoi ettei hän ollut vieläkään kotonaan kateederin takana. Luentosarjan mystinen suosio ei tehnyt oloa varmaksi – päinvastoin. Ilmoitustaulun lyhyt viesti ensin peruutetusta, sitten kuitenkin järjestettävästä kämmekkäkurssista veti salin täyteen, vaikka se korvasi vain pari helppoa kirjaa. Hyvä että kaikki pääsivät istumaan. Olivatko orkideat jotenkin muotia? Jollei sitten hänen dekkarinsa vaikuttanut asiaan. Pari vuotta sitten julkaistu esikoisteos ei ollut tosin noussut miksikään arvostelumenestykseksi. Tuskin moni edes osasi yhdistää hänen kasvojaan takaliepeen valokuvaan. Siinä hänellä oli hiukset kireällä ponihännällä, joka veti silmänurkat vinoon.

Niin tai näin, oli onnenpotku päästä sijaistamaan sairaslomalle joutunutta kollegaa. Kukaan vakinaisista ei ollut halukas vetämään kämmekkäkurssia. ”Ei helvetissä”, oli eräskin vanhempi tutkija sanonut. ”Eihän kämmekät ole kunnon kasvejakaan, vaan

puoliksi sieniä. Tekevät mitä lystäävät, välillä lymyävät ketaleet vuosikaudet maan alla ja ilmestyvät esiin milloin sattuvat. Tutki nyt niitä sitten."

Olihan se näinkin. Mutta kun hän oli jäänyt viettämään sapattivuotta Matin kuoleman jälkeen, hän ei ollut tiennyt joutuvansa maksamaan miehen kalastustarvikeliikkeen velkoja, korkoja ja lainojen lyhennyksiä. Koko viisivuotisen avioliiton ajan hän oli luullut, että Kalatuulella meni hyvin. Matti ei ollut vihjaissutkaan taloudellisista vaikeuksista. Sapattivuoden alussa Maanan mielessä oli käväissyt ajatus jatkaa sivutoimisesti Punavuoren liikkeen pitoa. Hän tunsi vieheet ja verkkojen silmäkoot, tiesi mistä oli edullista tilata täydennystä, mitä toimittajia oli paras välttää; oli kerran Matin pyynnöstä laatinut tuoteluettelonkin.

Totuus oli valjennut pikku hiljaa, kun pankista oli lähetetty tiukkasävyinen käsky tulla setvimään konkurssipesää. Hän oli omavelkainen takaaja. Neuvotteluja ja inventaariota oli käyty tähän päivään asti eikä loppua ollut näkyvissä. Sapattivuotta ei voinut peruuttaa, koska tilalle oli ehditty ottaa nuori tutkimusharjoittelija täydellä palkalla. Kämmekkäkurssi toi sentään kipeästi kaivatut vuokrarahat.

Eturivin opiskelijat retkottivat epämukavilla tuoleilla kuin pitkäkoipiset mollamaijat ja raapustivat lehtiöihinsä keskittyneesti. He poikkesivat muusta porukasta kuin brassiat hernepensaista. Ankaran graafinen tyyli, mustat vaatteet ja hiukset, lävistyksiä, niittejä, tytöillä tummaa huulipunaa… Hän oli saanut unohtaa ennakkoluulonsa, sillä kiinnostuneempia oppilaita oli vaikeaa kuvitella.

Hän vilkaisi kelloa ja lähti viimeiseen nousuun. Sieniosaston ehtisi vielä käsitellä. Kaksi poikaa eturivissä puheli keskenään

matalalla äänellä. Kajaltyttö sihisi vihaisena ja pamautti toista kansiolla päähän.

– Sieni ottaa ravintoa lahoavasta aineesta ja kämmekkä puolestaan hyödyntää sientä. Paitsi seksihuijareita orhot näyttävät olevan myös siipeilijöitä. – Niin, tuota, Maana jatkoi varovaisesti. – Jos nämä asiat jotakuta erityisesti kiinnostavat, voin antaa kirjallisuuslistan.

Kaksikymmentäneljä kättä kolmestakymmenestä nousi pystyyn. Hiusjuurissa kihelmöi. Hänellä ei ollut minkäänlaista listaa mukana, itse asiassa listan laadinta oli vasta suunnitteilla. Oikeastaan hän oli toivonut, ettei sitä olisi tarvinnut tehdä lainkaan. Hän katsoi opiskelijoitaan ja hieroi leukaansa.

– Tuo seuraavalla kerralla, ikkunan vieressä istuva pyöreäposkinen tyttö ehdotti ja hymyili.

– Niin. Niin tietysti, Maana huomasi ja tuijotti tytön Luonto-Liitto -paitaa. – Ensi tiistaina.

– Perjantaina, tyttö sanoi ja hymyili vielä kauniimmin. – Silloin on seuraava tunti. Mä voin ottaa sitä ennen nimet.

– Nimet?

– Niiden, jotka haluaa listan.

– Puhutko joskus vielä niistä tutkimusretkikunnista? Kaljuksi ajeltu hontelo nuorukainen salin keskiosasta nousi kysymään. Nousi kohteliaasti, vaikka olisi voinut kysyä paikaltaankin.

– Jaa retkikunnista?

– Niin! Amazonin ja Thaimaan ja –

– Miksi? Maana kostutti kuivia huuliaan pakatessaan materiaalia kasaan. – Oliko aiheessa jotain erityistä, jota haluaisit täsmennettävän?

Poika istahti pöydälle ja vilkaisi ympärilleen. – Eikun muuten

vaan. Ne oli niin kovia juttuja. Se yhteiskunnallinen ja moraalinen puoli asiaa.

Salissa mumistiin hyväksyvästi samalla kun pakattiin piirustuslehtiöitä kasseihin.

Maanan silmät alkoivat loistaa. Trooppisten orkideoiden kulkeutuminen Eurooppaan oli ainoa asia, joka häntä tässä heimossa kiinnosti. Ja siinäkin oikeastaan ihmisen ahneuden mittasuhteet. Hän oli nähnyt paljon vaivaa materiaalin kokoamisessa, lukenut ääneen suoria sitaatteja retkikuntien matkapäiväkirjoista, ottanut selvää sukupuuttoon kuolleista ja uhanalaisista lajeista ja piirtänyt niiden kuvia kalvoille.

Kellon viisari nytkähti ratkaisevaan asentoon, ja hän katkaisi virran projektorista.

– Puhutaan retkikunnista myöhemmin, jos jää aikaa, hän puuskahti helpottuneena. – Tiistaina valaistaan lisää orhojen todellista luonnetta. Vaniljan poikkeuksellisuuden tuntien voidaan myös kysyä, mikä on lajin niin sanottu hyöty ihmisen kannalta. Nähdään tiistaina!

– Perjantaina! Luonto-Liitto -tyttö nauroi kävellessään kateederin ohi.

Maana virnisti takaisin iloisesti kun taas yksi tunti oli takana. Verkkaisesti ohi kävelevien opiskelijoiden vilpitön vastahymy sai hänet räpyttelemään.

– Piruko näitä riivaa, Maana mutisi itsekseen, istahti ja kulautteli lämmenneen vesilasin tyhjäksi. Sitten hän kumartui etsimään huulirasvahylsyä kassin pohjalta, tavoitti etsimänsä ja levitti rasvaa huuliin. Huulet kuivuivat aina jostain syystä korpuiksi luennon aikana.

Viimeisen opiskelijan poistuttua hän venytteli nautinnollisesti. Kotona odottivat Laskentakeskuksen atk-liuskat keittiön pöy-

dällä. Jo joitain vuosia kestänyt väittärinteko oli päässyt jälleen vauhtiin muutama kuukausi sitten. Kai se oli merkki siitä, että hän oli alkanut päästä henkisesti jaloilleen.

Mennyt vuosi oli ollut pitkä musta tunneli, joka jatkui ja jatkui ilman toivon tuiketta. Velat ja yksinäisyys valvottivat, kaikki Matin kuolemaan liittyneet asiat. Epämääräisistä syyllisyydentunteista – vaikka kuinka perusteettomista – oli vaikea päästä eroon.

Hän sammutti valot ja astui glyseriinintuoksuiseen porraskäytävään.

Heti oven takana seisoi Heikura, laitoksen virkaa tekevä esimies. Varsinainen pomo oli puolen vuoden työmatkalla San Diegon yliopistossa. Heikura oli ilmeisesti ollut seuraamassa luentoa ja istunut – ovela vanha pieru – matalana takarivissä. Mies vaihtoi kärsimättömänä jalkaa, luuli kai että Maana jäisi nöyränä odottamaan kommentteja luennosta. Äijässä oli ripaus kurkkuun asti napitettua kansakoulutarkastajaa. Huonosti peitelty ärtymys teki pykimiä otsaan. Mies oli erikoistunut – kuinkas ollakaan – limaskoiden tutkimiseen. Maana nyökkäsi miehelle epäluuloisesti kiskoessaan takkia ylleen.

– Santanen! mies rykäisi kireästi. – Puhelinaika minulle on tänään kahdentoista jälkeen, niin kuin tiedät! Arvaat varmaan aiheenkin.

Maana tuijotti miehen tärisevää leukaa. Ei luento nyt niin surkeasti ollut mennyt. Joka tapauksessa hänellä oli varsinaisen esimiehen allekirjoittama määräyskirja ja tunteja toukokuuhun asti.

Maana tyytyi nyökkäämään lähtiessään laskeutumaan portaita alas.

MYRKYLLISIÄ SALAISUUKSIA KATAJANOKAN JUGENDMILJÖÖSSÄ

Maana Santanen on kunnianhimoinen geenitutkija ja dekkaristi, joka yrittää selviytyä edesmenneen miehensä veloista. Kun Maana tutustuu helsinkiläisen orkideayhdistyksen jäseniin, hän tempautuu odottamatta keskelle murhamysteeriä.

Samaisiin piireihin kuuluva nainen löydetään upean kattohuoneiston kasvihuoneesta myrkytettynä. Kasvimyrkyt tunteva Maana ryhtyy selvittämään rikosta nuoren komisarion apuna, mutta joutuu pian itsekin uhkailujen kohteeksi. Ehtiikö Maana syyllisen jäljille ennen kuin on liian myöhäistä?

Tuula Mai Salmela (s. 1951) on kirjailija, jonka erityisenä mielenkiinnon kohteena on kasvitiede. *Katajanokka kello kymmenen* aloittaa koukuttavan dekkarisarjan, jossa biologi Maana Santanen ratkoo rikoksia 1990-luvun laman jälkimainingeissa.

SAGA
EGMONT

ISBN 978-87-27-35851-2
9 788727 358512